

Брюксел, 7.7.2017 г.
COM(2017) 372 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО СЪВЕТА И ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

**Единадесети годишен доклад за 2016 г. относно изпълнението на помощта от
Общността съгласно Регламент (ЕО) № 389/2006 на Съвета от 27 февруари 2006 г.
за създаване на инструмент за финансова подкрепа с цел насърчаване на
икономическото развитие на общността на кипърските турци**

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО СЪВЕТА И ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

Единадесети годишен доклад за 2016 г. относно изпълнението на помощта от Общността съгласно Регламент (ЕО) № 389/2006 на Съвета от 27 февруари 2006 г. за създаване на инструмент за финансова подкрепа с цел насърчаване на икономическото развитие на общността на кипърските турци

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Регламент (ЕО) № 389/2006 на Съвета¹ (наричан по-нататък „Регламентът относно помощта“) представлява основата за предоставянето на помощ на общността на кипърските турци (ОКТ). В него е предвидено изискването за ежегодно докладване пред Съвета и пред Европейския парламент. Настоящият доклад обхваща 2016 г.

2. ПРОГРАМИРАНЕ НА ПОМОЩТА

Между 2006 г. и края на 2016 г. за действия по Регламента относно помощта бяха програмирани средства в размер на 450,2 милиона евро. Поетото задължение през декември 2016 г. по годишната програма за 2016 г. беше в размер на 33 408 392 евро². Многогодишната финансова рамка (МФР) за периода 2014—2020 г. предоставя на програмата многогодишна перспектива посредством разпоредба за стабилно финансиране на годишна основа. Програмата за помощ обаче е с временен характер, като целта ѝ е да се подпомогне обединението на Кипър, и както в Регламента относно помощта, така и в Регламент № 1311/213 на Съвета³ за определяне на многогодишната финансова рамка (МФР) се предвижда възможност за преразглеждане в случай на обединение.

3. МЕХАНИЗМИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Програмата се изпълнява в онези части на Република Кипър, в които правителството на Република Кипър не упражнява ефективен контрол, а прилагането на достиженията на правото на ЕС е временно преустановено по силата на Протокол 10 към Договора за присъединяване. Помощта се изпълнява основно чрез пряко управление от страна на Европейската комисия, но някои проекти се управляват непряко от Програмата на ООН за развитие (ПРООН), Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР) и от Британския съвет.

Комисията работи в единствен по рода си политически, правен и дипломатически контекст. За изпълнението на програмата са необходими *ad hoc* договорености, като същевременно се спазват принципите на добро финансово управление. При нормални обстоятелства в програмите за подпомагане, финансирани от ЕС, споразуменията с правителство бенефициер представляват правната рамка за помощта за развитие. Такива споразумения обаче не могат да бъдат сключени за помощта за общността на кипърските турци. Управлението и намаляването на присъщия риск са част от отговорността на Комисията и приетите мерки включват интензивен

¹ ОВ L65, 7.3.2006 г., стр. 5.

² Решение С(2016) 6688 на Комисията.

³ ОВ L 347, 2.12.2013 г., стр. 884.

мониторинг на договорите и предоставяне на подкрепа за бенефициерите, преразгледани условия на плащане и внимателен подход към използването на банкови гаранции. Помощта включва значителни по размер безвъзмездни средства, чието управление изисква много ресурси.

За да се гарантира успешното и устойчивото изпълнение при тези условия, общността на кипърските турци трябва да се ангажира в максимална степен с подготовката за прилагането на достиженията на правото на ЕС след уреждането на кипърския въпрос.

Програмният екип извършва дейност чрез Службата за подпомагане на програмата на ЕС (EUPSO), разположена в северната част на Никозия. Представителството на Комисията в Кипър също така е домакин на срещи, семинари и пресконференции и е в контакт с кипърската общественост на целия остров, включително относно програмата за помощ, като използва също и информационния център на ЕС, който също се финансира по програмата за помощ.

4. ИЗПЪЛНЕНИЕ ПРЕЗ ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

4.1. Общ преглед

Комисията продължава да прилага Регламента относно помощта с обща цел да подпомогне обединението. Комисията има готовност да адаптира програмата в съответствие с постигнатите споразумения в преговорите за уреждане на кипърския въпрос и предприе действия за финансиране на отварянето на два нови пропускателни пункта като мярка за изграждане на доверие.

Действията, предприети през 2016 г., включваха продължаването на редица вече започнали и успешни проекти, като например стипендии на ЕС и мерки за изграждане на доверие в подкрепа на Комитета за безследно изчезналите лица и Техническият комитет за опазване на културното наследство.

Помощта, предоставена за ключови икономически сектори, които се подготвят за уреждането на кипърския въпрос, беше засилена чрез проекти за развитието на частния сектор и селските и човешките ресурси.

Все още се наблюдава значителна липса на капацитет на бенефициерите да прилагат ефективно достиженията на правото на ЕС и за постигането на тази цел е необходимо значително адаптиране. Въпреки това общността на кипърските турци има по-ясна представа за предизвикателствата.

Предоставянето на безвъзмездни средства продължава да бъде ключов елемент на програмата. Комисията продължава да прибягва до възлагане на дейности на външни изпълнители, за да гарантира, че безвъзмездните средства достигат до бенефициерите своевременно и ефективно.

От 2008 г. насам Звеното за управление на проекти (ЗУП), създадено посредством договор за предоставяне на техническа помощ, предоставя услуги в подкрепа на изпълнението на схемите за предоставяне на безвъзмездни средства. ЗУП продължава да предлага ценна помощ на Комисията, която се изразява в повишена ефективност и сигурност в оперативното управление, изпълнението и мониторинга на схемите за безвъзмездни средства.

Продължава да е проблем изграждането на канализационната мрежа на Фамагуста, прекратено от Комисията през декември 2013 г. Спорът с

предишния изпълнител не беше разрешен. През 2016 г. обаче инженерна фирма, наета от Комисията, извърши задълбочено проучване на необходимите ремонтни работи, разходите за тях и съответната тръжна документация. Понастоящем проучването се финализира.

В края на годината по програмата се изпълняваха общо 252 договора.

Що се отнася до администрацията на Комисията, през 2016 г. задачите и ресурсите на бившата работна група по въпросите на общността на кипърските турци бяха прехвърлени към Службата за подкрепа на структурните реформи към Генералния секретариат. Службата за подкрепа на структурните реформи има за задача да координира работата на всички служби на Комисията, участващи в подпомагането на процеса на уреждане на кипърския въпрос под егидата на ООН. Заедно с екипа, подпомагащ личния представител на председателя Юнкер, тя сформира нов отдел „подкрепа за уреждане на кипърския въпрос“. Това прехвърляне не промени правомощията, дадени на Комисията съгласно Регламента относно помощта.

4.2. Напредък по целите

Общата цел на програмата за помощ е да се подпомогне обединението на Кипър чрез насърчаване на икономическото развитие на общността на кипърските турци, като се обръща особено внимание на икономическата интеграция на острова, на подобряването на контактите между двете общности и с Европейския съюз и на подготовката за прилагането на достиженията на правото на ЕС. Дейностите, предприети по всяка от целите на Регламента относно помощта през 2016 г., са следните:

4.2.1. Цел 1: Развитие и реструктуриране на инфраструктурата

Частта от оборудването за далекосъобщителни мрежи от ново поколение за предоставяне на услуги за данни (интернет), която вече бе временно приета, функционираше без сериозни инциденти. Въпреки това модулът за фактуриране, необходим за предоставяне на гласови услуги, все още не е завършен. Бяха проведени дискусии с доставчика за това как и кога могат да бъдат извършени окончателните изпитвания за предоставянето на пълен приемо-предавателен протокол през 2017 г.

Предоставянето на техническа помощ за безопасността на движението продължи с цел да бъде подпомогнат бенефициерът при провеждането на реформи в сектора. След обстойна оценка на ситуацията, акцентът беше поставен върху изменението на процеса на регистрация на превозни средства като първа стъпка за създаването на система за технически прегледи на моторни превозни средства, която отговаря на международните стандарти.

Пречиствателната станция за отпадъчни води (ПСОВ) на двете общности в Mia Milia/Haspolat, Никозия произвежда чисти отпадъчни води от 2012 г., но все още трябва да бъдат реализирани редица свързани проекти. Проектирането на новия канализационен колектор, който ще обслужва цяла Никозия и ще бъде свързан с пречиствателната станция за отпадъчни води на двете общности, отбеляза добър напредък и изготвянето на тръжната процедура за работите по изграждането на колектора вече започна. Двете общности постигнаха споразумение относно поделянето на третираните в ПСОВ отпадъчни води. В ход е проучване за осъществимост, както и проектирането на системата за разпределение до буферната зона, и едновременно с това се предоставя помощ

за насърчаване на използването за земеделски цели на стабилизираната утайка от пречистването на отпадъчни води, произведени от инсталацията.

През 2016 г. инженерна фирма извърши проучването с цел да бъдат установени необходимите възстановителни работи за канализационните мрежи във Фамагуста и свързаните с тях разходи. Понастоящем това проучване се финализира.

Подкрепата в сектора на твърдите отпадъци продължи чрез различни действия. Инсталирането на ново съоръжение за стерилизация за третиране на опасни медицински отпадъци беше забавено, тъй като помещенията на бенефициера не бяха готови да приемат новото оборудване. В крайна сметка този проблем беше разрешен и до края на годината изпълнението на проекта беше възобновено. Освен това беше изготвена тръжната документация за разширяването на сметището Koutsoventsis/Güngör, включително спецификациите за съоръжение за третиране на инфилтратата. Бяха доставени четири камиона за сметоизвозване с цел да бъде засилен флотът на местните общности за превозване на отпадъците до централното сметище. Въпреки това за допълнителните инвестиции в камиони за сметоизвозване, както и за друга инфраструктура за управление на отпадъците (междинни станции за прехвърляне на отпадъци, закриване на незаконни сметища), е нужна допълнителна подготовка от страна на бенефициера. Чрез тръжна процедура беше подготвен и възложен проект за създаване на система за събиране, транспортиране и централно третиране на странични животински продукти, които са особено опасни за човешкото здраве. Накрая, управлението на твърдите отпадъци също бе застъпено в схемите за предоставяне на безвъзмездни средства за подкрепа на гражданското общество и местните общности.

Бенефициерът информира Комисията, че желае да поеме завършването на изграждането на информационни и управленски центрове в четири потенциални зони на „Натура 2000“, като използва собствения си бюджет. Тези частично построени сгради бяха предмет на договор, който изтече през 2011 г., и трябваше да бъдат завършени в рамките на споразумение за делегиране, подписано с ПРООН през 2014 г.

4.2.2. Цел 2: Насърчаване на социалното и икономическото развитие

Продължи изпълнението на проекта „Техническа помощ за частния сектор“ (TAPS), започнал през ноември 2015 г. Този проект има за цел да насърчи растежа и създаването на работни места от частния сектор. По него се предоставя техническа помощ за подготовка на местните органи за прилагане на достиженията на правото на ЕС в области, свързани с развитието на частния сектор. Помощта е под формата на аналитични проучвания и изготвяне на стратегии, включително например финализирането на стратегията и плана за действие за малките и средните предприятия. Също така с нея се помага на микро- и малки предприятия да се подготвят за достиженията на правото на ЕС, като се предоставя подпомагане на организации за подпомагане на бизнеса, които укрепват техния организационен капацитет и капацитет за предоставяне на услуги.

През септември 2016 г. беше подписан единичен договор с външен експерт, който ще направи оценка на жизнеспособността на иновационна стратегия в

съответствие с програмата „Хоризонт 2020“ и концепцията за интелигентен растеж и ще проучи възможни модели на интеграция с контролираните от правителството зони.

Освен това през февруари 2016 г. бе подписано Споразумение за делегиране с ЕБВР за предоставяне на достъп на дружества на кипърски турци до кредити и за предоставяне на подкрепа за изграждане на капацитет на местни бизнес консултанти. Подкрепа за предприятията се предоставя и пряко чрез безвъзмездни средства. Към края на 2016 г. се още се изпълняваха двадесет и четири проекта, финансирани по линия на схемата за предоставяне на безвъзмездни средства „Развитие на МСП: Модернизиране на продукти и услуги“.

В областта на развитието на селските райони техническата помощ започна да се предоставя за развиване на капацитета на консултантските услуги за земеделски стопанства, включително изготвянето на стратегия. От 39-те проекта, които бяха възложени през 2013 г. в рамките на третата схема за безвъзмездни средства за развитие на селските райони, през 2016 г. други 13 проекта бяха успешно завършени.

Започналото в средата на 2015 г. предоставяне на техническа помощ за укрепване на капацитета в сферата на ветеринарните услуги с цел осигуряване и наблюдение на съответствието със стандартите в областта на здравеопазването на животните и с други санитарни изисквания за контрол на болестите по животните и бъдещата търговия с животински продукти, продължи през 2016 г. Тази задача продължава да представлява особено предизвикателство.

За да бъдат развити аналитичните услуги в общността на кипърските турци, така че да се гарантира надежден анализ на храните и стоките, който съответства на изискванията на достиженията на правото на ЕС в ключови области, беше стартиран проект в областта на метрологията.

Четвъртата покана за представяне на предложения за общностно развитие беше публикувана на 8 април 2016 г. с бюджет от 4,85 милиона евро. Тази нова схема за предоставяне на безвъзмездни средства дава възможност на местните общности да подават предложения за подобряване на ефикасността и качеството на услугите. Основните приоритети са услугите за управление на отпадъците, услугите, свързани с почистване, както и услугите, свързани с околната среда, социалните услуги, насочени към възрастните хора, жените, децата и младите хора, бездомните животни, услугите за управление, услугите в областта на борбата с вредителите, както и изграждането на капацитет и укрепването на структурите за управление. Продължава оценяването на получените предложения.

В сектора на образованието през 2016 г. бяха отпуснати 15 помощи под формата на безвъзмездни средства в рамките на схемата *Иновации и промени в образованието VI*, която разполага с бюджет от 1,5 милиона евро. Техните цели включват засилване на капацитета за преподаване/обучение, съвместни проекти с кипърски гръцки училища и подобряване на капацитета за предприемачество и учене през целия живот. 9 от тези 15 проекта се изпълняват от училища, а останалите 6 от организации за учене през целия живот.

През първата половина на 2016 г. беше стартирана нова схема за предоставяне на безвъзмездна помощ *Иновации и промени в образованието VII* с бюджет 1,5 милиона евро, която обхваща същите цели като предишната покана за предоставяне на предложения. Оценяването на получените предложения е също в ход.

През 2016 г. вторият проект за техническа помощ за професионално образование, обучение и пазара на труда (VETLAM II) се съсредоточи по-специално върху прегледа и актуализирането на рамката за квалификации и изграждането на капацитета на службите по заетостта. Планира се проектът да приключи през ноември 2018 г.

Въз основа на резултатите от аналитична работа в миналото, втората фаза от програмата за наблюдение на икономическия напредък, изпълнявана от Световната банка, предостави допълнителен задълбочен анализ и техническа помощ във важни области. Програмата се съсредоточи върху фискалния анализ, финансово устойчивите органи за публична администрация, икономическите последици от обединението, свързани с търговията, развитието на частния сектор и социалното приобщаване и макроикономическото наблюдение. Планира се тази програма да приключи през втората половина на 2017 г.

4.2.3. *Цел 3: Насърчаване на помирението, мерки за изграждане на доверие и подкрепа за гражданското общество*

Комитетът за безследно изчезналите лица (КБИЛ), подкрепен от програмата за помощ чрез споразумение за непряко управление с ПРООН, продължи работата си на място и лабораторната си дейност. Към края на 2016 г. от общо 2 001 безследно изчезнали лица КБИЛ е ексхумирал тленните останки на 1192, от които 740 са генетично идентифицирани. След забавянето на идентификациите през 2015 г. поради одит на процедурите за ДНК-тестовите, през 2016 г. процентът се увеличи до големия брой, достигнат през 2013 г. и 2014 г. Бяха разкрити допълнителни позиции за изследователи, а през юли бе създаден проект за архив. През февруари 2016 г. религиозни лидери отправиха съвместен призив към кипърците да представят информация. Бе публикувана книга на три езика за работата на учените в КБИЛ. Тя беше представена в Кипър, както и при прояви в ООН в Ню Йорк, в рамките на Международния комитет на Червения кръст в Женева и в сградата на Европейския парламент в Брюксел, където председателите Шулц и Юнкер подновиха своята пълна подкрепа за този проект, който е от решаващо значение за помирението в Кипър. През декември 2016 г. споразумението за делегиране с ПРООН бе разширено, за да се предостави финансиране от 2,6 милиона евро за работата на КБИЛ и за 2017 г. По-нататъшната подкрепа на ЕС за дейността на КБИЛ ще се основава на неговата актуализирана стратегия за периода 2018—2020 г. Като цяло през периода 2006—2016 г. ЕС участва с над 80 % от цялото финансиране, предоставено на КБИЛ от всички дарители.

Опазването на културното наследство чрез Техническият комитет за културното наследство (ТККН), в който участват и двете общности, остана основен компонент от мерките за помирение и изграждане на доверие, подкрепяни по програмата за помощ. През 2016 г. основните етапи на програмата включваха поставянето на началото на мерките за опазване на Martinengo Bastion и венецианските стени между Арсенала и кулата на

Отело/Цитаделата във Фамагуста. Също през 2016 г. започнаха дейности по опазването на Agia Marina/Gurpinar — маронитска църква, разположена в пределите на военен обект, до който най-накрая бе даден достъп през 2016 г. През 2016 г. приключи първата фаза на опазването на Agios Panteleimonas в село Myrtou/Çamlıbel.

През декември 2016 г. беше подписано споразумение за делегиране с ПРООН за 5-ия етап от програмата за защита на културното наследство. В бъдеще особено внимание ще продължи да се отделя на опазването и възстановяването на реставрирани обекти от страна на общностите бенефициери.

В отговор на инициативата на двамата кипърски лидери за нови мерки за изграждане на доверие Комисията реагира бързо през 2015 г., като преразпредели средствата, необходими за откриване на нови пропускателни пунктове в Deryneia и Lefka-Apliki. В началото на 2016 г. с ПРООН беше подписано споразумение за делегиране за строителство на север от демаркационната линия, които се очаква да приключат през първата половина на 2017 г.

Подкрепата за гражданското общество продължи и през 2016 г. През 2016 г. продължи оказването на техническа помощ (гражданско пространство), осигуряваща изграждане на капацитет за организациите на гражданското общество (ОГО) и стимулираща изграждането на мрежи и съвместни действия с кипърските гърци и други ОГО от ЕС. Първоначално усилията бяха съсредоточени върху създаването на благоприятна среда за развитието на гражданското общество, както и чрез насърчаването на инициативи за активно гражданство благодарение на механизма „Станете граждани“. Освен това през 2016 г. все още бяха в ход осемнадесетте безвъзмездни помощи, отпуснали по схемите за безвъзмездна помощ „Гражданското общество в действие IV и V“. Те финансираха редица дейности в областта на околната среда, правата на човека, изкуството и спорта, които насърчават участието на гражданите и междуобщностния обмен в тези области.

Форумът на гражданското общество (ФГО) — платформа, в която организациите на гражданското общество могат да изразяват своите очаквания и приоритети, бе свикван на всеки три месеца. Тя изпълняваше функциите на катализатор за застъпване и насърчаваше активното гражданство. За първи път от средата на септември до средата на октомври бе проведен пълен месец с мероприятия на ОГО под надслов „Фестивал на отворените врати“, чиято цел бе да се информира обществеността за минали и настоящи дейности, както и да се насърчи доброволчеството сред хората от всички възрасти. По време на фестивала над 40 асоциации, фондации и платформи, инициативи и активисти отвориха своите врати и се проведеха над 80 прояви, сред които дни на отворените врати и други дейности, предназначени за общностите.

4.2.4. Цел 4: Сближаване на общността на кипърските турци с Европейския съюз

Управлението на стипендии за учене в ЕС бе делегирано на Британския съвет за академичните години 2014—2016 г. Това споразумение беше продължено за още три години чрез споразумение за делегиране, подписано с Британския съвет през декември 2016 г. и обхващащо академичните години в периода 2017—2020 г. 1,92-те милиона евро, налични по поканата за предложения за 2016 г., позволиха да бъдат финансирани 151 стипендии за академичната 2016—2017 година. Тези стипендии подпомогнаха млади студенти през

първата година от университетското им образование, дипломирани студенти в магистърски и докторски програми, както и изследователи и специалисти в по-нататъшното развитие на техните умения и знания в няколко държави — членки на ЕС. От 2007 г. насам програмата за отпускане на стипендии осигури достъп до стипендии за обучение за повече от 1000 студенти и специалисти — кипърски турски. За жизненоважна се счита приемствеността на тази схема. Като част от дейностите за управление на програмата за стипендии Британският съвет организира дни под надслов „Образование в Европа“, за да предостави информация на студентите за възможностите за образование в ЕС. Освен това той продължи да развива мрежа от бивши възпитаници и ще наблюдава средносрочното въздействие, като например процента на студентите, които се връщат в Кипър, както и процента на намерилите работа.

В общността на кипърските турци има голямо търсене на информация относно ЕС. Информационният център на ЕС, който се управлява съвместно с Представителството на Европейската комисия в Кипър, започна да функционира в началото на 2015 г. с бюджет от общо 1 545 000 евро за период от 30 месеца. Той повиши популярността на ЕС, на неговите политики и на програмата за помощ. До момента Информационният център на ЕС проведе различни кръгли маси/събития по разнообразни теми, сред които в областта на околната среда (вода, енергия, управление на отпадъците, включително рециклирането и биологичното разнообразие), биологичното земеделие, здравето и безопасността на работното място, безопасността на храните, хуманното отношение към животните и здравето на животните. Центърът засегна също теми като правата на човека, правата на хората с увреждания, правата на децата, равенството между половете, правата на ЛГТБ лицата и правата на потребителите. През 2016 г. Информационният център на ЕС е организирал 47 събития (от които 35 в Никозия), включително Деня на Европа, Европейската седмица за борба с расизма, Европейската седмица на младежта и Международния ден на младежта, Европейската нощ на изследователите, Деня на ЕС за борба с трафика, Седмицата на мобилността и безопасността на движението, Европейската седмица на спорта и Европейската седмица на МСП. Тези прояви привлякоха над 4 382 участници, което показва повишен интерес от страна на общността (2383 участници в събитията от 2015 г.).

През 2016 г. бяха разпространени 5 139 информационни продукта и 12 бюлетина (общ брой от откриването на Информационния център, съответно 11 429 и 20). През 2016 г. в местните медии се появиха 564 новинарски статии и 32 телевизионни клипа (съответно 923 и 82 от създаването на проекта). Посещенията във Facebook страницата на „Abbilgi“ също потвърдиха популярността на дейностите (3 896 нови „харесвания“ през 2016 г., с което общият им брой след създаването ѝ достигна 8 471). Информационният център на ЕС подкрепяше също популяризирането на всички покани за представяне на предложения и други проекти и събития, финансирани по програмата за помощ, посредством публикации/напомняния във Facebook, плакати по витрините, домакинстване на събития и стартиране на проекти в своето обществено пространство. Центърът установи стратегически партньорства с други финансирани от ЕС проекти и проекти за техническа помощ, като например развитието на гражданското общество (гражданско пространство), развитието на частния сектор, ликвидирането на болестите по животните,

управлението на отпадъците и със съответните служби и организации на гражданското общество в ОКТ.

4.2.5. Цели 5—6: Подготовка на общността на кипърските турци за въвеждане и прилагане на достиженията на правото на ЕС

Инструментът на Комисията за техническа помощ и обмен на информация (ТАИЕХ) се използва за постигане на цели 5 и 6 от Регламента относно помощта, като по този начин спомага да подготви общността на кипърските турци да въведе достиженията на правото на ЕС, след като бъде оттеглено спирането на това въвеждане след при влизането в сила на цялостно уреждане на кипърския въпрос.

През 2016 г. продължи предоставянето на помощ в същите 16 основни области или „сфери“ на достиженията на правото на ЕС, както през предишните години. Общият брой на събитията, организирани през 2016 г., беше 220. Дейностите по ТАИЕХ включваха експертни мисии, курсове за обучение, работни форуми и учебни посещения. Заинтересованите страни от общността на кипърските турци показаха значително по-висока степен на осведоменост относно достиженията на правото на ЕС в активните сфери по ТАИЕХ.

Продължи подкрепата за търговията през демаркационната линия (Регламент 866/2004). През 2016 г. независимите експерти участваха в извършването на редовни фитосанитарни проверки на картофи и цитрусови продукти, вземаха проби от мед за анализ и изготвиха актуализиран списък на плавателните съдове, чийто улов може да се търгува през демаркационната линия.

4.3. Финансово изпълнение (договори и плащания)

4.3.1. Сключване на договори

През 2016 г. правните задължения възлизаха на 15,5 милиона евро. Общият обем е намалял в сравнение с предходната година, въпреки че общият брой на трансакциите се увеличи.

4.3.2. Плащания

През 2016 г. бяха изплатени 21,4 милиона евро.

4.4. Мониторинг

Комисията носи пряка отговорност за изпълнението на повечето проекти (пряко управление). Мониторингът от страна на служителите на Комисията е на много високо равнище с постоянни контакти с изпълнителите, проверки на място, срещи на обектите и заседания на управителните съвети. Звеното за управление на програмата продължи да подкрепя Комисията в мониторинга на изпълнението на договори за безвъзмездни средства/проекти, възложени на местните общности за тяхното развитие, на МСП и предприятията в селските райони, на организациите на гражданското общество и на училищата и организациите за професионално образование и обучение, като същевременно подпомага бенефициерите на безвъзмездни средства да прилагат правилата на ЕС за изпълнение на договори за отпускане на безвъзмездни средства, включително вторичните правила относно обществените поръчки.

Мониторингът на ТАИЕХ беше проведен чрез групите за управление на проекти, предназначени за извършване на анализ на дейностите, оценка на

напредъка и планиране на бъдещия програмен период. Логистиката по ТАІЕХ се следи чрез онлайн системата за управление на ТАІЕХ.

4.5. Одит и контрол

В началото на 2016 г. Европейската сметна палата докладва за последващите действия от одита от 2012 г. на програмата за помощ за общността на кипърските турци. Според констатациите в него не са необходими последващи действия. Извършен беше и подробен външен одит на механизмите за външен контрол, за да се установи какви подобрения могат да бъдат направени по отношение на осигуреността след прехвърлянето на работната група към Генерална дирекция „Регионална и селищна политика“ през 2015 г. През 2016 г. одиторите изготвиха доклад и техните констатации бяха взети предвид в интегрирането на бившата работна група в Службата за подкрепа на структурните реформи. През есента на 2016 г. ГД „Политика за съседство и преговори за разширяване“ извърши последващ одит на подбрани платежни трансакции и свързаните с тях процедури за възлагане на обществени поръчки и договаряне при пряко управление, в който се докладва за липса на съществени грешки в тях. Беше подписан договор за проверка на разходите на 15 договора за безвъзмездни средства, възложени по *Третата схема за предоставяне на безвъзмездни средства за развитие на МСП: „Модернизирани на продукти и услуги“*. Тази дейност ще продължи и през 2017 г.

4.6. Оценка

В общността на кипърските турци бъдещото въвеждане на достиженията на правото на ЕС трябва да е съпроводено със значително подобрение в областта на статистиката.

След оценката на работата на КБИЛ, извършена през 2014 г. от Аржентинския екип за съдебна антропология (Equipo Argentino de Antropologia Forense (EAAF), през 2016 г. този екип направи още посещения. Те бяха посветени на операции на място и обучението на учени. Последващата оценка на схемите за безвъзмездни средства в полза на МСП бе възложена на Звеното за управление на програмата и е предвидено тя да започне в началото на януари 2017 г.

4.7. Информация, публичност и популяризиране

Общо през 2016 г. бяха проведени 138 дейности за популяризиране и комуникация. Основните акценти през 2016 г. бяха: посещения в 4 различни селски района извън Никозия, споделяне на информация с женски организации относно политиките на ЕС за развитие на селските райони и за наличната подкрепа от ЕС и наличните възможности, обществена информационна проява за работата на Техническият комитет по културното наследство; сесии на няколко места, предназначени за младежта с цел добиване на умения, стимулиране на уменията на безработните млади хора да търсят работа и за насърчаването на местните и европейските портали за заетост/доброволческа дейност; Европейският ден на науките и забавленията, в който участваха 600 ученици. Денят на Европа бе отбелязан с мащабна проява на открито с над 450 участници. Зелената седмица бе отбелязана с поредица от прояви, сред които кръгла маса, прожектиране на филм, събитие на открито в рамките на кампания за повишаване на осведомеността, конкурс за събиране на батерии с резултат над 2 000 kg събрани използвани батерии от 41 училища. Бе организиран също

конкурс за кратък видео клип за безопасността на движението с цел повишаване на осведомеността относно безопасността сред младите хора.

4.8. Консултации с правителството на Република Кипър

Бяха проведени срещи с представители на правителството на Република Кипър, по-специално при посещенията на високопоставени служители на Комисията. Комисията продължава да разчита на сътрудничеството от страна на правителството за проверка на правата на собственост, а също така редовно провежда и срещи с Постоянното представителство в Брюксел. Както всяка година, през март 2016 г. на проява, организирана от Министерството на външните работи, Комисията направи общо представяне на миналогодишните събития в рамките на програмата за помощ.

5. ЗАКЛЮЧЕНИЯ

Комисията остава ангажирана с предоставянето на подкрепа за процеса на постигане на споразумение под егидата на ООН и ще използва всички възможности на програмата, за да подпомага произтичащите от този процес инициативи.

Комисията продължава да предоставя подкрепа по Регламента относно помощта, за да подпомага обединението на Кипър чрез насърчаване на икономическото развитие на общността на кипърските турци, като работи по определените в Регламента шест цели. Доказано бе, че подкрепата от TAIEХ и за проекти по цели 1 и 2 от програмата за помощ (инвестиции в инфраструктура и доставки, безвъзмездни средства за техническа помощ), са оказали положително въздействие върху работата на специалната комисия на двете общности за подготовка за ЕС, която действа под егидата на ООН, тъй като участниците от ОКТ показаха значително подобрене в осведомеността си относно достиженията на правото на ЕС. През 2016 г. подкрепата продължи да се съсредоточава в области, които представляват конкретни проблеми за бъдещото съответствие с достиженията на правото на ЕС.

С оглед на ограниченията на капацитета, ограничените човешки и финансови ресурси и пропуските в готовността за бъдещото въвеждане на достиженията на правото на ЕС, устойчивостта на проектите трябва да бъде внимателно разгледана. Комисията запазва своята активност в оказването на подкрепа на конкретни комплексни проекти за известен период от време след предаването на бенефициерите. Големите инфраструктурни проекти обаче вече функционират и се управляват успешно от бенефициерите. Опитът от предоставени в миналото помощи и зрелостта на проектите ще бъдат отразени в бъдещото програмиране.